

10.6.2026

Asia: Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle (U33/2026 vp) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.)

Eduskunnan talousvaliokunnan 3.6.2026 päivättyyn kirjallista asiantuntijalausuntoa koskevaan pyyntöön Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Ehdotuksen tavoitteena on luoda jäsenvaltioiden lainsäädäntöön uusi EU-tasoisesti säädetty yhtiömuoto (EU Inc., jäljempänä myös EU-osakeyhtiö), jonka käyttäminen olisi yrityksille vapaaehtoista ja joka olisi rinnakkainen kansallisille yhtiömuodoille.

Ehdotuksen toteuttaminen esitetyssä muodossa edellyttäisi PRH:ssa tämänhetkisen arvion mukaan laajoja järjestelmämuutoksia. Valmistelun tässä vaiheessa järjestelmämuutoksiin liittyvien kustannusten määrää on vaikea arvioida, mutta PRH:n alustavan arvion mukaan järjestelmämuutosten kustannukset olisivat useita miljoonia euroja.

PRH kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksen mukaan EU-osakeyhtiön perustamis- ja muutosilmoitukset voitaisiin tehdä joko keskitetyn EU-käyttöliittymän kautta tai suoraan kaupparekisteriin. Kahden rinnakkaisen ilmoituskanavan ylläpitäminen lisäisi järjestelmäkustannuksia huomattavasti verrattuna nykyiseen menettelyyn, jossa kaupparekisteri-ilmoitus tehdään joko yritys- ja yhteisötietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa tai PRH:n verkkolomakkeella.

Asetusehdotuksen 16 artiklan mukaan EU-osakeyhtiön nopeutettu perustaminen EU:n käyttöliittymän kautta maksaisi enintään 100 euroa ja rekisteröinti tulisi saattaa päätökseen 48 tunnin kuluessa asiakirjojen toimittamisesta. Vastaavasti artiklan 27 mukaisesti tietojen muutosta koskeviin ilmoituksiin sovellettaisiin nopean rekisteröinnin määräaikoja ja kustannusrajaa (100 euroa), jos muutokset ilmoitettaisiin EU:n käyttöliittymän kautta. PRH kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa esitetyt enimmäiskustannukset poikkeaisivat merkittävästi nykyisistä kaupparekisterin käsittelymaksuista ja voisivat siten vaikuttaa PRH:n ylläpitämän kaupparekisterin rahoitukseen. Kaupparekisterin ilmoitusmaksujen lähtökohtana on tällä hetkellä kustannusvastaavuus. PRH arvioi, että ehdotetut enimmäiskustannukset eivät olisi kustannusvastaavia, jos ehdotus toteutuisi nyt esitetyllä tavalla.

10.6.2026

EU-osakeyhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin 48 tunnin kuluessa poikkeaisi huomattavasti nykyisestä osakeyhtiön perustamista koskevasta vaatimuksesta. Mikäli ehdotuksessa tarkoitettu 48 tunnin määräaika laskettaisiin kalenteritunteina, se edellyttäisi PRH:ssa ilmoitusten käsittelyresurssien lisäämistä ja mahdollisesti myös viikonloppupäivystyksen järjestämistä.

Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan osakkeiden kaupparekisteriin merkitsemisellä on yhtiöoikeudellisesti oikeutta luova vaikutus (osakeyhtiölaki 9 luku 15 §). Asetusehdotuksen 53 artiklan mukaan osakkeiden kirjaamisella digitaaliseen osakerekisteriin olisi konstitutiivinen vaikutus, ja kirjaus osoittaisi osakkeiden omistuksen. Asetusehdotuksen liitteessä ehdotettaisiin säädettäväksi EU-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen vähimmäissisällöstä. Liitteen mukaan yhtiöjärjestyksessä olisi ilmoitettava muun muassa liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä. PRH kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa osakkeiden kirjaamisella osakerekisteriin olisi konstitutiivinen vaikutus, vaikka liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä olisi edelleen ilmoitettava yhtiöjärjestyksessä. Ehdotuksesta ei ilmene selvästi, miten digitaalisen osakerekisterin tiedot suhteutuisivat yhtiöjärjestyksen tietoihin eikä sitä, miten sääntely toimisi tilanteissa, joissa EU-osakeyhtiö muuttaa oikeudellisen muotonsa kansallisen lainsäädännön mukaiseksi osakeyhtiöksi. Tällöin olisi tarpeen arvioida, miten digitaaliseen osakerekisteriin kirjatut osakeomistukset siirtyisivät kaupparekisteriin ja mitä merkitystä olisi sillä, että osakkeiden rekisteröinnin oikeusvaikutukset perustuisivat EU-osakeyhtiössä ja kansallisessa osakeyhtiössä osittain erilaisiin sääntelyratkaisuihin.

PRH kiinnittää huomiota myös siihen, että EU-osakeyhtiön osakkeiden merkintähinnan ei edellytetä olevan kokonaisuudessaan maksettu osakkeita osakerekisteriin kirjattaessa, vaikka pääomaan merkittävä määrä on kuitenkin aina oltava maksettuna. Tämä poikkeaa voimassa olevasta osakeyhtiölaista, jonka mukaan osakkeet on oltava täysin maksettu ennen kaupparekisteriin merkitsemistä. Ehdotuksesta ei ilmene, miten osakkeiden täyden maksun toteutuminen varmistettaisiin tilanteessa, jossa EU-osakeyhtiö muutetaan kansallisen osakeyhtiölain mukaiseksi osakeyhtiöksi ja osakkeet merkitään kaupparekisteriin.

PRH kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa yhtiöjärjestyksen vähimmäissisältöön sisältyisi huomattava määrä tietoja, jotka voimassa olevan osakeyhtiölain ja kaupparekisterilain mukaan merkitään kaupparekisteriin mutta joita ei tarvitse sisällyttää yhtiöjärjestykseen. Tältä

10.6.2026

osin jää jossain määrin epäselväksi, miten ehdotuksen 27 artiklan mukainen sääntely rekisterissä olevien asiakirjojen ja tietojen ilmoittamisesta ja päivittämisestä suhteutuu yhtiöjärjestyksestä koskevaan vähimmäissääntelyyn ja miten nämä kokonaisuudet vaikuttavat toisiinsa.

Vakuudeksi

Mika Paasikallio, lakimies